

VADSTENA
KOMMUN

INFORMATION OM AVGIFTER

Avser kommunens verksamheter inom
äldreomsorg, omsorg om funktionsnedsatta
samt hemsjukvård

INFORMATION OM AVGIFTER INOM ÄLDREOMSORG

Riksdagen beslutade den 14 november 2001 om regler för avgifter avseende äldre- och handikappomsorg. Riksdagsbeslutet reglerar vad kommunen får ta ut i avgift för vård, omsorg och socialt stöd enligt socialtjänstlagen (SoL) samt hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Reglerna om högkostnadsskydd, maxtaxa, och förbehållsbelopp trädde i kraft 1 juli 2002 och finns införda i SoL. Maxtaxan för avgifter inom äldreomsorg och hemsjukvård är knuten till prisbasbeloppet som fastställs varje år enligt gällande lag.

Socialnämnden har under 2010 antagit ”Riktlinjer för avgiftsdebitering inom äldreomsorg och omsorg om funktionsnedsatta”. Riktlinjerna har senast reviderats i december 2023.

Kommunfullmäktige är de som beslutar om nya lokala taxor och avgifter inom kommunen. Prisuppräknings från tidigare beslutade avgifter kan varje enskild nämnd fatta beslut om. Den 2 december 2020 fattade kommunfullmäktige beslut om avgifter inom socialnämndens verksamhetsområden för 2021. För 2026 har socialnämnden sedan räknat upp avgifterna utifrån brukligt index och enligt beslut från kommunfullmäktige. Socialnämnden tog beslut om nya avgifter för 2026 den 28 oktober 2025.

AVGIFTSBERÄKNING

Inkomstberäkning görs för alla som får ett biståndsbeslut om insats inom äldreomsorgen eller ett beslut om insats vid längre behov av hemsjukvård. Vid avgiftsberäkningen räknas alla inkomster ihop. Skatt, faktisk boendekostnad och förbehållsbelopp dras av. Det som återstår är det så kallade **avgiftsutrymmet**. Det är viktigt att din boendekostnad är korrekt i förhållande till Pensionsmyndigheten och/eller Försäkringskassan.

Avgiften bygger på ett beslut om insats och beräknas individuellt för varje person. För makar/partners gäller gemensam delad inkomst. För makar/partners där den ena bor i vård- och omsorgsboende beräknas avgiftsutrymmet var för sig, det vill säga, som ensamstående.

Vadstena kommun tillämpar maxtaxa enligt SoL. Taxan är en inkomst- och insatsrelaterad taxa, vilket innebär att avgiftens storlek bestäms av din inkomst, vilken/vilka insatser du har blivit beviljad och utförd tid för insatsen.

Inkomstuppgift

Avgiftsgrundande inkomster är aktuella pensioner, pensionsförsäkringar, inkomst av kapital, bostadsbidrag, särskilt bostadstillägg och andra förvärvsinkomster. Den beräknade inkomsten för de närmaste tolv månaderna omräknas till inkomst per månad. Kommunen hämtar uppgifter från Försäkringskassan och från dig via blanketten inkomstförfrågan minst en gång per år.

Du förutsätts söka de bidrag som du kan ha rätt till, t.ex. bostadstillägg eftersom detta kan ha en stor betydelse för den slutliga avgiften för dig. Du är skyldig att meddela kommunen ekonomiska förändringar som kan påverka avgiftens storlek.

Kapitalinkomster som är skattepliktiga enligt lagen om inkomstskatt, ska medräknas. Om du får en realisationsvinst vid försäljning av bostadsrätt eller villafastighet ska endast räntan av kapital medräknas. Förmögenhet påverkar inte avgiftsunderlagets storlek, utan det är avkastningen på kapital som påverkar storleken, dvs. inkomster av kapital. Om väsentliga förändringar sker under året, bör hänsyn till detta tas vid avgiftsberäkningen.

Kommunen har möjlighet att efterfråga uppgifter från Skatteverket vid behov.

Felaktiga uppgifter

Om du inte inlämnar några ekonomiska uppgifter alls, debiteras maxbelopp. Om kommunen vid utredning ser att du inte har lämnat rätt uppgifter justeras avgiftsberäkningen med de nya uppgifterna. Ingen retroaktiv justering sker om nya uppgifter inkommer.

Förbehållsbelopp

Förbehållsbeloppet består av ett minimibelopp och din faktiska boendekostnad. Om du inte uppnår angivet förbehållsbelopp blir avgiften för vård och omsorg noll kronor.

Minimibeloppet består av två delar, en schabloniserad del som fastställs årligen av Socialstyrelsen och en individuell del som fastställs av kommunen. Den schabloniserade delen av minimibeloppet beräknas täcka normala levnadskostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

För 2026 uppgår den **schabloniserade delen** av minimibeloppet till:

- För ensamstående **7 296 kronor**
- För makar/sambor **5 953 kronor**

Om din make/partner/sambo bor i vård- och omsorgsboende läggs inkomsterna samman och delas på två. Hyrorna beräknas ändå var för sig. Minimibeloppet beräknas för ensamstående om ni inte bor tillsammans.

Minimibeloppet kan sänkas om du har lägre levnadskostnader än de som ingår i minimibeloppet, t ex genom att hushållsel redan ingår i boendekostnaden.

I vård- och omsorgsboendena i Vadstena kommun sänks minimibeloppet med avdrag för sänghyra.

Den **individuella delen**, även kallat individuellt tillägg, kan höjas efter särskild prövning om du har skäligt fördyrade levnadskostnader. Behovet ska vara av varaktig karaktär samt inrymmas under begreppet för normala levnadskostnader som t.ex. god mat, fördyrad kost eller sonndmat. Detta måste du ansöka om, vilket du kan göra på blanketten inkomstförfrågan.

Kommunen höjer den individuella delen för personer som bor på vård- och omsorgsboende eller som har matdistribution hem, motsvarande den summa som avser fördyrade matkostnader jämfört med om personen skulle bo kvar i ordinärt boende (eget boende). Beroende på antal måltider per månad, kan det individuella tillägget variera från månadsvis.

Överklagan

Du kan överklaga ditt beslut om avgiftsutrymme genom förvaltningsbesvär enligt 35 kapitlet 1 § socialtjänstlagen. Hur du gör står i ditt beslut om avgiftsutrymme.

Betalning

Faktura sänds till dig omkring den 15:e varje månad och sista betalningsdag är den sista varje månad. Fakturan avrundas till hela kronor. Möjlighet till betalning via e-faktura finns. Faktura för hyra avser innevarande månad, faktura för avgifter avser föregående månad. Frågor kring fakturan besvaras av avgiftshandläggare, se telefonnummer på sista sidan.

Lägsta belopp för fakturering är 30 kr, vid lägre summa överförs avgiften till nästkommande månad.

Dödsfall

Vid dödsfall debiteras avgifter till och med dagen för dödsfallet. Hyran betalas enligt gällande uppsägningstid för boende inom vård- och omsorgsboende.

Uppehåll av insats

Vid frånvaro som genererar uppehåll av personlig omvårdnad i vård- och omsorgsboende ska frånvaron anmälas till kontaktman sju dagar innan första frånvarodagen. Inget avdrag på omvårdnadsavgiften görs vid frånvaro i vård- och omsorgsboende.

Vid frånvaro som genererar uppehåll i insatser via hemtjänst ska frånvaron anmälas till kontaktman sju dagar innan första frånvarodagen.

Exempel på beräkning av avgiftsutrymme:**Beräkning av avgiftsutrymme för boende i ordinärt boende (eget boende)****Exempel**

Anders Andersson som fyllt 75 år är ensamstående och bor i egen lägenhet med 4 000 kronor per månad i hyra. Han har en nettoinkomst på 9 500 kronor per månad och 3 000 kronor per månad i bostadstillägg (BTP). Anders har insatserna hemtjänst, trygghetslarm och matdistribution.

Anders Anderssons **avgiftsutrymme** beräknas enligt följande sätt:

Inkomster

Nettoinkomst 9 500 kronor

Bostadstillägg för pensionärer (BTP) 3 000 kronor

Summa inkomster (avgiftsunderlag) 12 500 kronor

Egen beräkning**Förbehållsbelopp**

Minimibelopp (ensamstående) 7296 kronor

Hyra 4 500 kronor

Förbehållsbelopp 11796 kronor

Avgiftsutrymme (12 500–11796)

704 kronor

Anders Andersson skall betala 704 kronor per månad i hemtjänstavgift, inklusive eventuella avgifter för trygghetslarm och matdistribution.

Beräkning av avgiftsutrymme för boende i vård- och omsorgsboende**Exempel**

Karin Karlsson som fyllt 80 år är ensamstående och bor i vård- och omsorgsboende med 4 300 kronor per månad i hyra. Hon har en nettoinkomst på 10 000 kronor per månad och 3 500 kronor per månad i bostadstillägg (BTP).

Karin Karlssons **avgiftsutrymme** beräknas enligt följande sätt:

Inkomster

Nettoinkomst 10000 kronor

Bostadstillägg för pensionärer (BTP) 3 500 kronor

Summa inkomster (avgiftsunderlag) 13 500 kronor

Egen beräkning**Förbehållsbelopp**

Minimibelopp (ensamstående) 7296 kronor

Hyra 4300 kronor

Individuellt tillägg (fördyrad mat) 1 822 kronor

Individuellt avdrag (säng) – 175 kronor

Förbehållsbelopp 13 243 kronor

Avgiftsutrymme (13 500 – 13 243)

257 kronor

Karin Karlsson skall betala 257 kronor per månad i omvårdnadsavgift på vård- och omsorgsboende.

AVGIFTER INOM MAXTAXAN

Vadstena kommun tillämpar maxtaxa enligt socialtjänstlagen. Maxtaxan innebär ett högkostnadsskydd för avgifter och får per månad högst uppgå till en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. **Maxtaxan är 2 660 kr från och med den 1 januari 2026.**

I maxtaxan ingår omvårdnadsavgift i vård- och omsorgsboende, trygghetsboende, ordinärt boende, korttidsvård och växelvårdsboende. I maxtaxan ingår även avgift för serviceinsatser via hemtjänst, trygghetslarm, avgift för matdistribution till ordinärt boende, avgift för dagverksamhet samt avgift för hemsjukvård.

Omvårdnadsavgift

I omvårdnadsavgiften i vård- och omsorgsboende ingår omvårdnad, bostadsvård, tvätt av personliga kläder samt tvätt av sängkläder.

Omvårdnadsavgiften i ordinärt boende och trygghetsboende debiteras enligt faktisk utförd tid hos dig. Denna avgift debiteras motsvarande hundra procent av självkostnaden för en hemtjänsttimme. Utöver omvårdnadsavgift debiteras avgift för insatser inom hemtjänsten såsom inköp, tvätt, bostadsvård, promenader och strykning av kläder. **2026 är kostnaden för hemtjänst 397 kronor per timme.**

Trygghetslarm

Kostnad för trygghetslarm debiteras per månad. Den månad som trygghetslarmet installeras debiteras resterande del av månaden. Trygghetslarmet debiteras till och med den dagen som larmet återlämnas. Trygghetslarmet ska återlämnas i brukbart skick. Om larmet inte är brukbart eller om larmknappen är borttappad debiteras kostnaden för återställande av larmet till brukbart skick.

I vård- och omsorgsboende och växelvårdsboende ingår trygghetslarm i bostaden och debiteras inte.

År 2026 är avgiften för trygghetslarm 318 kronor per månad.

Matdistribution

Avgift i samband med matdistribution debiteras från 1 juni **2025** med **160 kronor per månad oavsett antalet portioner** till dig som bor i ordinärt boende.

Dagverksamhet

En avgift för deltagande i dagverksamhet för dementa debiteras. **2026 är avgiften 83 kronor per tillfälle.**

Apodosleverans

En avgift för leverans av apodos till ordinärt boende debiteras. **2026 är avgiften 96 kr per tillfälle.**

Digital tillsyn

En avgift för digital tillsyn debiteras för dig som bor i ordinärt boende, avgiften för 2026 är **794 kr i månaden.**

Telefonservice

En avgift för telefonservice debiteras för dig som bor i ordinärt boende, avgiften för 2026 är **397 kr i månaden.**

HEMSJUKVÅRD

Avgiften för hemsjukvård är 200 kr per besök av legitimerad personal dvs. sjuksköterska, fysioterapeut eller arbetsterapeut. Hemsjukvård kan även utföras av hemtjänstens personal på delegation. Hemsjukvårdsavgiften ingår i maxtaxan.

Har du enbart hemsjukvård är maxtaxan **600 kronor per månad.**

KORTTIDSVÅRD OCH VÄXELVÅRDSBOENDE

Vid boende för korttidsvård eller växelvårdsboende debiteras en omvårdnadsavgift per dygn. Från och med **1 januari 2026** är avgiften **89,81 kr per dygn.** Denna avgift ingår i maxtaxan.

Vid boende för korttidsvård eller växelvårdsboende debiteras en dygnsavgift som innefattar omkostnader för plats, kost och förbrukningsmaterial som tvättmedel, sköljmedel, rengöringsmedel, städmaterial, toalettpapper, hushållspapper, haklappar och flyttstädning. Från och med **1 januari 2026** är avgiften **246 kronor per dygn**. Denna avgift ingår inte i maxtaxan.

AVGIFTER SOM EJ OMFATTAS AV MAXTAXA

Det finns vissa avgifter som inte omfattas av maxtaxa där kommunen har möjlighet att debitera avgift enligt självkostnadsprincipen.

Avgifter som inte omfattas av maxtaxan är hyreskostnad, avgift för flyttstäd, förbrukningsmaterial i vård- och omsorgsboende, kostnad för mat samt färdtjänst.

Hyreskostnad

Kostnaden för hyra fastställs i särskilda hyresförhandlingar. Du har ett eget hyresavtal för din bostad om du bor i vård- och omsorgsboende eller trygghetsboende.

Vid flytt till vård- och omsorgsboende kan du få dubbel hyra. Den dubbla hyreskostnaden räknas in i förbehållsbeloppet under högst tre månader.

Hyran debiteras under uppsägningstiden enligt gällande hyreskontrakt. Om du flyttar innan uppsägningstiden löpt ut, debiteras de antal dagar som du haft tillgång till boendet. Om du inte har lämnat boendet efter uppsägningstiden debiteras dygns hyra per dygn som boendet inte är lämnat.

Flyttstäd

Flyttstäd är obligatoriskt vid flytt från vård- och omsorgsboende och trygghetsboende. Kostnaden för flyttstäd debiteras på slutfakturan med en schabloniserad debitering som är 3 gånger kostnaden för en hemtjänsttimme.

Förbrukningsmaterial i vård- och omsorgsboende

Kommunen debiterar kostnad för förbrukningsmaterial för boende i vård- och omsorgsboende per månad, med undantag för korttidsvård och växelvårdsboende där kostnaden debiteras per dag. Se under rubriken Korttidsvård och växelvårdsboende. För sårförband, övrigt sjukvårdsmaterial och inkontinenshjälpmedel debiteras ej.

I förbrukningsmaterial för vård- och omsorgsboende ingår kostnader för tvättmedel, sköljmedel, rengöringsmedel, städmaterial, toalettpapper, hushållspapper, lysrör och glödlampor. Även fönsterputsning ingår två gånger per år. För **2026** är avgiften **229 kronor/månad**.

Kostnad för mat

Kommunen debiterar dig en månads kostnad för mat i vård- och omsorgsboende. För **2026** debiteras **4 715 kronor/månad**. Om du av någon anledning inte äter alls under en dag, dras *en* dags kostavdrag för detta. Specialkost debiteras ej extra.

Kommunen debiterar dig en kostnad per måltid för insatsen matdistribution i ordinärt boende och trygghetsboende. Från 1 januari **2026** debiteras **74 kronor per måltid**.

Dagverksamhet

Utöver avgiften för deltagande i dagverksamhet för dementa debiteras du en kostnad för lunch och fika. För **2026** är det **97 kronor per dag**.

Färdtjänst

Beviljande av färdtjänst styrs av lagen om färdtjänst (1997:736). Egenavgiften för färdtjänstresor är antagna av kommunfullmäktige och gäller från 1 juli 2021. 2023 tog kommunfullmäktige beslut om att höja avgiften.

Egenavgiften för inomkommunal färdtjänst för resor upp till 25 km är 35 kronor per resa. För resor längre än 25 km är egenavgiften 60 kronor per resa.

Kostnad för färdtjänst debiteras via ÖstgötaTrafiken.

AVGIFTER INOM OMSORG OM FUNKTIONSNEDSATTA

Kommunen får inte debitera någon omvårdnadsavgift för insatser i form av omvårdnad inom ramen för lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Kostnader för fritidsaktiviteter samt måltider i anslutning till en insats får kommunen debitera en avgift för, vilket motsvarar självkostnaden.

Hyreskostnad

Kostnaden för hyra fastställs i särskilda hyresförhandlingar. Du har ett eget hyresavtal för din bostad om du bor i gruppbostad.

Korttidsvistelse för vuxna

Om du har blivit beviljad korttidsvistelse enligt LSS debiteras för vuxna och barn från 12 år en dygnsavgift som innefattar kost och förbrukningsmaterial som tvättmedel, sköljmedel, rengöringsmedel, städmaterial, toalettpapper, hushållspapper, haklappar och även insatsen flyttstädning. För **2026** är avgiften **163 kronor per dygn**.

Korttidsvistelse för barn

Om du har blivit beviljad korttidsvistelse enligt LSS debiteras för barn, upp till 12 år, en dygnsavgift som innefattar kost och förbrukningsmaterial som tvättmedel, sköljmedel, rengöringsmedel, städmaterial, toalettpapper, hushållspapper, haklappar och även insatsen flyttstädning. För **2026** är avgiften **115 kronor per dygn**.

Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

Kommunen debiterar en avgift per måltid vid korttidstillsyn för skolungdom över 12 år. För **2026** är avgifterna frukost 30 kr, lunch 63 kr, mellanmål 15 kr samt kvällsmat 47 kr.

Lägervistelse

Kommunen debiterar en kostnad för mat och logi vid lägervistelse. För **2026** är avgiften **231 kr per dygn**.

Daglig verksamhet

Ingen kostnad debiteras för personer med behov av insatsen daglig verksamhet enligt LSS. Du betalar själv för lunch och fika.

Vid frågor är du välkommen att kontakta avgiftshandläggarna på telefonnummer 010-234 70 69. Vi har telefontid alla vardagar kl. 08.00 – 15.30 och vi nås säkrast under förmiddagarna.